

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלו ל"אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

1430

מתפלל

שבת ט"ז כסלו ה-תשפ"ג
 פרשה: וישלח
 הפטרה: חזון עובדיה

הדלקת נרות - 16:13
 צאת השבת - 17:06
 ר"ת: 17:37

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:15

שבת	ישלח
עמוד השחר: 5:29	5:34
זמן טלית: 5:36	5:41
זריחה: 6:29	6:34
צאת: 11:32	11:36
מנחה גדולה: 11:57	12:01
שקיעה: 16:35	16:37

"הצילני נא מיד אחי מיד עשוי"

יעקב לא היה ירא מתגרת י"ד עשוי" לבד, אלא פחד גם "מיד אחי", מפני הושטת היד וההתקרבות היתרה מצד עשו. שכן י"ד עשוי" מעמידה את גופו של יעקב בסכנה, אך י"ד אחי", האחווה והרעות של עשוי, מעמידה בסכנה חמורה את נשמתו של יעקב.

העלו לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד ובנויה מרת אחתי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלו או חלקו בטל... 052-5079555

"בגלל פכים קטנים"

יעקב אבינו, "הבחיר שבאבות" כדברי הו"ל, האדם המושלם, יעקב איש תם - גבר שלים". ששה עשרים ושתיים שנים בבית לבן הארמי, בסניבה של כחש ותרפים, ושלימותו לא נפגמה בכחש זה. "עם לבן גרתי - ותרתי"ג מצוות שמרתי". יעקב אבינו בנה את ביתו עם האמהות הקדושות ויסד את שבטי י-ה, והוא הווזר אל הארץ המובטחת בציווי הקב"ה: "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך, ואהיה עמך". הוא מניע אל מעבר יבוק, מעביר את בני משפחתו ורכושו, ונזכר ששכה פכים קטנים. הוא שב על עקבותיו וחצה את הנחל, ולפתע, באפילה, התנפלה עליו דמות איתנים. מלאך נורא, שרו של עשוי. התחילה התגוששות לחיים ולמות. אדם כנגד מלאך. מלאך חבלה. מה הם סיכוייו?

רגע אחד: מי כנגד מי? האדם - הוא יעקב הצדיק, מרכבה לשכינה, מובטח בהגנתו של הבורא, גדוש במצוות ומוכתר בקדושה. והמלאך - הוא סמ"ל ראש השטנים, מקור הטומאה וההשחתה, מה הם סיכוייו של המלאך הרע אל מול יעקב אבינו?

אבל לשרו של עשוי יש טענה, מקום להטפל לבחיר האבות. הוא נטל את הברכות במרמה. אמנם נכון שהן הגיעו לו, כי עשוי מכר לו את בכורתו. אמנם נכון שאמו הכריחה אותו לקבלן, אמנם נכון שסובבו זאת מן השמים. ובכל זאת היא טענה.

מצחיק. ראו נא מיהו המועין: שרו של עשוי... עשוי, שידיו מנואלות בדם נקיים, "ויבא עשוי מן השדה והוא עייף כדכתיב עייפה נפשי להורגים". עשוי, שכפר בעיקר, ובתחיית המתים, מפריד בין נשים לבעליהן והגדיל עבירות עד לשמים - שרו הוא "התובע" של יעקב אבינו?

כן, זה היה מצחיק, אילו זה לא היה עצוב. כל העולם נגדנו, כולם מצאו את האשם... הם מילאו חביות גדושות של שטנה ורשע. ולא מסתכלים על עצמם. אבל ליעקב אבינו נטפלו בגלל... פכים קטנים... הגמל רואה דבשת חביו אבל לא את דבשתו.

"אל תשחיתוהו, כי ברכה בו" קרא בקול, והוסיף: "מזן השמים שמו בדעתי, כי היום או מחר תראו בעיניכם את מעשה ה' באיש זה, כי יקרה בו אחד משני עניינים: או ימות מיתה משונה ומנוולת, או שיעשה תשובה שלמה לפני ה' ויהיו תוצאות מכות הזקן תרופה לעניותו ולדלותו, כי הגביר שהכהו יעניק לו ממון רב להשיא את שבע בנותיו היושבות בביתו".

דממה נשתררה בבית המדרש. רוח הקודש שנראתה בבית מדרשו של רבנו סעדיה גאון, ואשר בקעה מגרונו במילים ברורות ובהירות, גרמה לנוכחים למלמל בשפל קול: "ולואי וישוב הגביר בתשובה ורוח ה' תעירהו להשיא את שבע בנותיו של חכם ניסים, בכבוד וברוחה".

ואכן, מן השמים ריחמו על הגביר והושיטו לו יד לתשובה. בלכתו לביתו, יחד עם בנו, נייערה לפתע בקרבו רוח תשובה, ומצפונו החל מייסרו על אשר הידרדר לדיוטא תחתונה שכזו, להכות איש זקן ברחובה של עיר על לא עוול בכפו.

הרהורי התשובה, שהחלו בנביעה דקה, הפכו לשטף מים רבים, ובעלות המנחה נדהמו יושבי בית המדרש לראות את דמותו של יחיאל הגביר צועדת בקומה שחוחה לעבר מקום מושבו של רבנו סעדיה גאון.

"מה תבקש, בני?" שאל הגאון בלשון רכה. נראה היה כי הוא ממתין לו, לגביר, מזה זמן.

"מבקש אני דרך תשובה", ביקש הגביר בקול רועד, ולפתע פרצו נחלי דמעות מעיניו, והוא הניח ראשו על זרועו וגעה בבכי מטרה.

"דרך קצרה היא", לחש הגאון באוזניו של בעל התשובה. "כמו שאמר הכתוב: 'עוזב רשע דרכו ואיש אוון מחשבותיו, וישוב אל ה' וירחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח'".

בכי גדול בכה הגביר יחיאל אותו היום, ובכיו הרעיד את כתלי בית המדרש עד שגם רבנו סעדיה גאון ותלמידיו ככו לעומתו, ויברכוהו ויאמרו לו: "וסר עוונך וחסאתך תכופר".

"אנא", הפציר הגביר בגאון, לחיי רטובות מדמע. "ויאיל נא לעלות עמי אל ביתו של הזקן, לבקש ממנו מחילה".

וכך הלכו השניים, הגביר יחיאל ורבנו סעדיה גאון, כשהם מלווים בחבר תלמידים, אל ביתו של הזקן. הגביר ביקש מחילה, והזקן נענה ומחל לאלתר. וכפי שהתנבא רבנו סעדיה גאון, התחייב הגביר לזון ולפרנס את הזקן בכל חודש, ולבד מזאת - להשיא את שבע בנותיו בכבוד רב.

ואם לא די בכך, הרי שרוח התשובה שעברה על הגביר שרתה גם על בני ביתו, וכולם שבו יחד עמו בתשובה ושינו דרכיהם לטובה.

ובהגיע בנו של הגביר לפרקו, זה הנער אשר הכה את הזקן ברחובה של עיר, באו השנים בקשרי שידוכין, ובתו הקטנה של הזקן נישאה לו לנער, שכבר נעשה תלמיד חכם בעל מידות ועדין נפש.

הודעות מרכז "Shofar for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה. כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4. הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251

מנויים: לקבלת העלו חנים במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

"וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך..."

בפרשתנו, אנו ממשיכים להפגש עם קריאת שמות לאנשים, למקומות וכדו'. השם מגלה את ההופעה של נושא בעולם. אם קוראים לאדם מסוים ראובן, זאת אומרת שהוא מתגלה בעולם במהות של 'ראובן'.

השם הוא המהות ו"השמות שיש ל ישראל, הם שמות הנשמות" (אוה"ח בתחילת פ' וילך ועי' ברכות ז:) ומכאן, שכאשר אומר לו המלאך ליעקב: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל", בעצם אומר הוא לו: כיון ששרית עם אלוקים ועם אנשים, הרי אינך מתגלה בעולם כיעקב שאוחז בעקב עשו, אלא כישראל שמתמודד מולו בשררה וגילוי פנים, עד שכמעט נתהפכו היצירות לגמרי ושרו של עשו הצליח לפגוע רק בכף ירך יעקב.

נראה, שרק מתוך דברי המלאך האלה, הבין יעקב, אבינו עד היכן מגיע ערכם של השמות. לכן, בפרשה הקודמת, הוא לא קרא את שמו של אף אחד מבניו (ועל "קרא שמו לוי" פירש רש"י שהקורא היה המלאך גבריאל) וכל לא הרבה בקריאת שמות מקומות (אף "גלעד" אינו אלא תרגום של השם שנתן לבן), אך כאן מיד: "וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך..." והפסוק הבא: "ויקרא יעקב שם המקום בניאל..." ואחר כך "ולמקנה עשה סוכות, על כן קרא שם המקום סוכות" וכן "ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלוקי ישראל" (ולפי הפשט, יעקב הוא הקורא), "ויקרא למקום אל בית אל", ויקרא שמו אלון בכות" ולמרות שרחל קראה לבנו הקטן בן אוני, "אביו קרא לו בנימין".

כאמור, כשנאבק יעקב עם המלאך ויכול לו, קרא לו המלאך ישראל, "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל", משמע: אין זה שם עצמי ליעקב, אלא רק שם שמתאר את היחס בינו לבין האחרים שהתמודד מולם.

לעומת זאת בהמשך הפרשה מוצאים אנו: "ויאמר לו אלוקים... ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל", כאן יעקב נקרא

ישראל בבחינת 'ישר-אל', משמע: קדושתו מתגלה לא רק מצד יתרון האור מן החושך ועליונותו ביחס לאחרים, אלא שמצד עצמו הוא קודש קודשים.

"ותמנע היתה פלגש לאליפז בן עשו ותלד לאליפז את עמלק"

ומדוע הודיעה לנו התורה כי תמנע היתה פלגש? אולם בלא זה היה ב' כתובים המכחישים זה את זה כתיב "לא תתעב אדומי כי אחיך הוא, ומאידך נאמר: "מחה תמחה את זכר עמלק" ואם כן יקשה והלא עמלק הוא אדומי? (אדום הוא עשו).

אלא בא הכתוב ואומר לא תתעב אדומי - "כי אחיך הוא" וזהו הטעם שלא תתעבנו, אך כל זה דוקא מי שנולד לעשו מנשים גמורות בכתובה וקדושין, הוא ראוי להקרא אחיך הדומה לך, ועליו נאמר "לא תתעב" אך אותם הנולדים מפלגשים לא נקראו "אחיך" ולא נצטוית עליהם, וזהו שהודיעתנו התורה ותמנע היתה פלגש לאליפז ותלד לאליפז את עמלק ולכך לא נצטונו שלא לתעב אותו כי אינו אחיך ולפיכך "מחה תמחה".

"ואת אוזד עשד ילדי" ודינה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעלה שלא יתן בה עשיו עיניו ולכך נענש יעקב (רש"י).

והדבר תמוה היכן מצינו שנענש אדם על כך שלא מסר את בתו לרשע, והרי יש חשש שהוא יקלקלה וכי מספק צריך לנסות? אולם אפשר שיעקב היה בטוח שהיא תחזירנו למוטב ובכל זאת לא רצה להשיא אותה לעשיו, והדבר נראה כאלו מחמת שנאתו אותו.

לכאורה מי אמר שדוקא דינה היא זו שחסרה אולי שבת אחר?

אולם אמרו חז"ל דבית המקדש נבנה בשטחו של בנימין משום שהוא היה יחיד שלא נשתחוה משום שעדיין לא נולד ואם היה שבת נוסף שלא נשתחוה מדוע נבנה בית המקדש בחלקו אלא בהכרח שכולם נשתחוו, ומי שחסרה זו היתה דינה.

הלכות ליל פסח

הלכות השכרת שדה ובית מרחץ ובית עסק לגוי בשבת
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מסירת שדה או מרחץ לגוי עבור אחוים

ז. בכל הדינים האמורים לעיל בסעיפים הקודמים, שלענין שדה יש להקל כשהגוי עובד בה בשבת בין כשמשכיר השדה לגוי ובין כשמקבל הגוי שכרו לפי אחוים מיבול השדה, היינו אפילו כשהיתה השדה בתוך תחום שבת של העיר ובמקום שמצויים שם יהודים רבים, וכל שעושה באופן המותר, דהיינו בשכירות או באריסות אין לחוש משום מראית העין.

ומכל מקום יש אומרים שאין להקל באריסות אלא דוקא כשהגוי עובד בשדה מעצמו, אבל אסור לומר לגוי שיעבוד בשדה בשבת. וכל שכן שיש לאסור בזה כשעושה הגוי בקבלנות. אבל כשמשכיר השדה לגוי ומשלם לו הגוי דמי שכירות קבועים ולוקח הגוי לעצמו כל יבול השדה, מעיקר הדין מותר לומר לו שיעבוד בשבת.

השכרת חנות, משרד, או בית עסק לגוי

ת. מכל הדינים האמורים לעיל יש ללמוד, שלענין השכרת חנות לגוי, והגוי מכניס את סחורתו לחנות ועובד בה אף בשבת, וכל הרווחים הבאים מאותה חנות שייכים לגוי, ומשלם הגוי ליהודי דמי שכירות קבועים לפי חודשים או שנים, אם דרך רוב אנשי אותו המקום להשכיר החנויות, יש להקל, מפני שהדבר דומה לדין שדה שמותר להשכיר לגוי אף על פי שהגוי עובד בה בשבת. ואפילו אם אין הגוי משלם ליהודי דמי שכירות קבועים, אלא משלם לו באחוזים מרווחי החנות, יש להקל כל שמשכיר לו החנות לבדה והסחורה שבחנות שייכת לגוי. (ובכיוצא בזה שמשלם לו הגוי באחוזים יזהר שלא לומר לגוי שיעבוד בשבת).

ויזהר היהודי שלא יהיה שמו נקרא על אותה חנות, ולא יהיה שם שלט ששמו מוזכר שם, אלא רק שם הגוי השוכר את החנות.

ואם גם הסחורה שבחנות שייכת ליהודי, ומוסר את החנות עם הסחורה לגוי כדי שינהל את מכירת הסחורה, אם משלם לגוי שכרו לפי ימים או שבועות או חודשים אסור הדבר מן הדין, שהרי הגוי שכרו של היהודי. ואף אם משלם לגוי שכרו לפי אחוזים מרווחי המכירות יש לאסור בזה משום מראית העין. ואם היתה החנות במקום שאין גרים שם יהודים כלל, וגם אין שם עיר אחרת שגרים בה יהודים בתוך תחום שבת של מקום החנות יש להקל כשמשלם לגוי שכרו לפי אחוזים מרווחי המכירות, ואין לחוש יותר למראית העין. (ויש מחמירים אף בזה משום מראית העין. וכמו שנתבאר כיוצא בזה לעיל סעיף ב' לענין בית מרחץ).

"גלגולו של כבש"

פעם התוועדו חסידים בביתו של אחד מגדולי חסידיו של ה'צמח צדק'. להתוועדות הגיע קהל רב והיא נתמסבה עד השעות הקטנות של הלילה, וכל הביבור שהובן על השולחן - אול. ציווה החסיד לשהוט את הכבש שבהצירו, וכמה מהחסידים מיהרו לעשות את המלאכה ולהביא את בשר הכבש למאכל. רעייתו של החסיד כבר ישנה ולא ידעה על המתרחש. למחרת בבוקר קמה להגיש מזון לכבש - ואין כבש. באה אל בעלה וקראה: "לקחו מאיתנו את הכבש". חסיד החסיד ואמר: "הכבש ישנו, אלא שאתמול הוא היה פועה 'מה - מה - מה' והיום הוא מברזי 'ה' אחר"...